

UTBILDNING OCH DISCIPLIN

DET moderna samhället, särskilt i storstadens form, utgör en ytterst komplicerad mekanism. För att alla dess delar skola kunna fungera till det helas båtnad krävs en strängt genomförd arbetsfördelning. På snart sagt varje mänsklig kugge läggas uppgifter, som förutsätta grundlig utbildning. I takt med mekanismens stigande komplicering har denna utbildning måst allt mera differentieras och specialiseras. Det är därför ingen tillfällighet, att såväl ungdomens skolutbildning som de mera mognade åldrarnas yrkesutbildning ständigt befinner sig under omläggning, försök, rationalisering och effektivisering. Det är likaledes typiskt, att den tid, som måste anslås för denna utbildning, tenderar att alltmer öka. Att den tillfälliga bristen på arbetskraft lockar många att för lättförtjänt arbetsinkomst försumma sin yrkesutbildning rubbar inte detta tidstypiska intryck.

På en välskött arbetsplats råder en god arbetsdisciplin. Där är det för både ledning och anställda självklart, att man passar tider, ambitiöst fullgör sin insats efter lämnade direktiv och vårdar sig om att väl utnyttja tiden. Visserligen har även i detta avseende »den överfulla sysselsättningen» medfört vissa mindre önskvärda konsekvenser, men dessa äro av tillfällig art.

Det kan därför synas, som om de båda samverkande begreppen utbildning och disciplin borde vara för envar arbetande människa väl bekanta. Förtrogenheten med dessa problem och insikten om bådads nödvändighet borde vara hos envar så stor, att den lätt kunde utsträckas till andra arbetsområden. Det är därför egendomligt, att inom vårt försvar just dessa frågor skola vara de mest svårösta och omdebatterade.

Det svenska försvaret bygger, i högre grad än flertalet andra nationers, på värnpliktig personal. Den fast anställda personalen, befäl, tekniker, vissa specialister, är i huvudsak avvägd med hänsyn till behovet i fred — för utbildning, planläggning, materiellvård o. s. v. Detta gör, att den vida större krigsorganisationen till myc-

ket hög procent måste, även i fråga om befäls- och specialbefattningar, baseras på värnpliktiga. Särskilt är så fallet inom armén och kustartilleriet. Härigenom ökas kraven på god standard, d. v. s. god utbildning och väl avvägd repetition. Men den höga procenten av värnpliktigt befäl i krigsorganisation skärper även — och i hög grad — kraven på truppens, de meniga värnpliktigas, utbildning. Sammanhanget här borde vara självklart för var och en. Det borde likaledes vara klart, att en jämförelsevis svag befälsorganisation kräver en fastare disciplin i såväl fred som krig än om befälet vore alltigenom förstklassigt och högt kvalificerat.

Men hur är det inom vår krigsmakt? Sverige har bevisligen en av de allra kortaste utbildningstiderna bland världens länder. Inom östblocket är två år minimistandard. Och i väster är numera 18 månader eller däröver regel. Våra båda grannländer Danmark och Norge ha nyligen ökat till 12 månader, och denna inom Atlantblocket ovanligt låga siffra är betingad av tillfälliga uppbyggnadsvårigheter. Under våra 9 månader ligga endast Schweiz och Finland, båda av speciella skäl. Härtill kommer, att den stora massan av vårt värnpliktiga befäl, gruppcheferna, måste bibringas även befälsutbildning inom den snäva 9-månadersramen. Sannerligen, det vill till både tillräckligt och förstklassigt utbildningsbefäl, förstklassiga utbildningsanordningar och inte minst elever med hängivenhet och intresse för uppgiften för att inte svensk trupp redan av denna anledning skall stå inför olösliga problem vid mötet med väl utbildade och därtill krigserfarna motståndare. Ingen av dessa tre förutsättningar föreligger.

Det moderna kriget är ytterst komplicerat. Dess vapen och former bli samtidigt flera och mera invecklade. Det är därför helt naturligt, att kraven på yrkesskicklighet och därmed på utbildningen skärpas. Men härtill kommer, att den nutida stridens karaktär medför långt hårdare påfrestningar på människan-soldaten än tidigare. Detta skärper kraven på en fast disciplin. Diskussionen kring den militära disciplinen sysslar oftast med dess ytligaste och minst betydelsefulla yttringar, med hälsning, enskild ställning, stramexercis, yttre puts och annat som kan synas den enskilde motbjudande. Men den förbiser tyvärr i regel, att disciplinen avser att säkerställa, att var och en, under ständig dödsfara, gör sin plikt och inte feigt drar sig undan, underlåter att gå upp i eldställning och skjuta, smiter ifrån kamraterna på det farliga patrulluppdraget. Bristerna i disciplinen vållade under andra världskriget, just i dessa avseenden, ytterst allvarliga svårigheter för de arméer som

Utbildning och disciplin

inte i tid hade beaktat stridens obönhörliga krav. Om utbildning och disciplin i det senaste kriget — i Korea — kan man med fördel läsa i Marguerite Higgins' War in Korea.

Det svenska försvaret har en relativt god materiell standard. Särskilt gäller detta det högtekniska flygvapnet. Men — och detta är problem i första hand för armén och kustartilleriet — utbildning och disciplin motsvara *icke* tidens krav. Det är helt enkelt nödvändigt, att krafttag tas på dessa områden och tas *nu* — *krafttag!* En första åtgärd måste därvidlag bli att tillgodose befälsbehovet, kvantitativt och kvalitativt.
